

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: KG 0004

Bergen 24.08.2010

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I REGLENE I FORVALTNINGSLOVFORSKRIFTEN OM BEHANDLING AV SØKNADER OM INNSYN TIL BRUK FOR FORSKNING I OPPLYSNINGER SOM ER OMFATTET AV TAUSHETSPLIKT

Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP) er en landsdekkende organisasjon for institusjoner som arbeider med bevaring og formidling av arkiver etter private og offentlige rettssubjekter. LLP ble stiftet den 6. september 1986 og organiserer nå de fleste arkivinstitusjonene i landet, også flere av Arkivverkets institusjoner. Ved utgangen av 2009 hadde LLP 136 medlemmer, fordelt på kommunale, interkommunale, fylkeskommunale, statlige og private arkivinstitusjoner, museer, biblioteker, kommuner, bedrifter og historielag.

Alle kommunale og fylkeskommunale organ er i henhold til arkivloven § 5-11 pliktige til å avlevere eldre og avsluttede arkiv til et kommunalt arkivdepot. De fleste kommuner og fylkeskommuner har opprettet egne arkivinstitusjoner eller gått inn i et interkommunalt samarbeid om etablering og drift av en felles arkivinstitusjon.

Alle kommunale og fylkeskommunale arkivinstitusjoner oppbevarer, sikrer og forvalter mengder med dokumentasjon som inneholder opplysninger underlagt lovbestemt taushetsplikt. Her nevnes som eksempler: materiale skapt av skole, barnevern, sosialkontor, pedagogisk/psykologisk tjeneste, helsestasjoner og sykehus (pasientjournaler). Ved formidling og tilgjengeliggjøring av dette arkivmateriale er det hele tiden nødvendig for arkivinstitusjonen å vurdere bruken i forhold til de taushetspliktsbestemmelser som gjelder, enten dette følger av forvaltningsloven eller er regulert i særlovgivningen (eks helsepersonellovgivningen).

I høringsnotatets punkt 2.3 om vurdering av spørsmålet om utvidelse av delegasjonsretten 6. avsnitt sies det følgende: *"Ein kan heller ikkje ta for gitt at alle dei offentlege arkivinstitusjonane har tilstrekkelig røynsle med å vege mot ein annan dei ulike, kvar for seg gode, omsyn som gjer seg gjeldande i spørsmål om forskarinnsyn. På denne bakgrunn bør neppe forslaget frå Landslaget for lokal og privatarkiv følgjast opp"*.

LLP ønsker å i den sammenheng å rette oppmerksomheten på det arbeid som hver dag gjøres i landets kommunale og fylkeskommunale arkivinstitusjoner: å vurdere henvendelser om innsyn i arkivmateriale i forhold til partsinnsynsreglene i forvaltningsloven.

Vi tror, eksempelvis, at den arkivinstitusjon som er i stand til å ta for seg utilrådelighetsvurderingen i forvaltningsloven § 19 bokstav c fullt ut vil være i stand til å vurdere forskerinnsyn i samme materiale.

Etter vår mening vil en tilsvarende betraktning måtte gjelde for vurdering av innsyn i medhold av eksempelvis helsepersonelloven § 24. Denne bestemmelsen gir adgang til å utlevere opplysninger etter en persons død dersom vektige grunner taler for dette. I vurderingen av om opplysninger skal gis, kan dette bare gjøres etter en vurdering av avdødes antatte vilje, opplysningenes art og de pårørende og samfunnets interesser. Vi tror, at den arkivinstitusjon som er i stand til å vurdere de hensyn som er nedfelt i denne bestemmelsen, fullt ut vil være i stand til å vurdere forskerinnsyn i samme materiale.

Det er viktig å peke på at erfaring erverves over tid. Den institusjon som i dag kanskje ikke har tilstrekkelig kompetanse vil få det. Vi antar at Riksarkivaren også over tid har måttet erverve seg den nødvendig kompetanse og kunnskap i vurderinger av de hensyn som gjør seg gjeldende i spørsmål om forskerinnsyn. Vi erkjenner like fullt at enkelte institusjoner kan føle ansvaret tyngende. En tilfredsstillende løsning også for disse institusjonene kunne være å gi adgangen til å gi forskerinnsyn til arkivinstitusjonene som en mulighet, og ikke som et pålegg.

Å gjøre arkiv tilgjengelig er en viktig samfunnsoppgave. Våre kommunale og fylkeskommunale medlemsinstitusjoner opplever ofte at eksisterende regelverk gjør forskeres tilgang til arkivmateriale vanskelig og tidkrevende. Dette ikke bare fordi det kan være utfordrende å finne ut hvilket departement som skal ha søknaden i henhold til forskrift til forvaltningsloven § 8, jf forvaltningsloven § 13d, men også fordi behandling av søknadene ofte har tatt urimelig lang tid.

Landslaget for lokal- og privatarkiv anmoder om at reglene endres slik at den enkelte offentlige arkivinstitusjon får hjemmel til å gi forskerinnsyn på lik linje med det Riksarkivaren er gitt anledning til, jf forskriftene til forvaltningsloven § 8 a.

Med vennlig hilsen

Karin Gjelsten
Styreleder LLP

Landslaget for lokal- og privatarkiv
Sekretariat:
c/o Bergen byarkiv
Bergen kommune
Postboks 7700
5020 Bergen

Styreleder

Karin Gjelsten
Bergen byarkiv
Telefon 55 56 61 84

E. post: postmottak@llp.no
www.llp.no
Organisasjonsnummer: 978 610 692

e-post: Karin.Gjelsten@bergen.kommune.no